

Sisäasioiden rahastojen lainsäädäntötyöryhmän kokous 17.6.2019 pöytäkirja

Aika 17.6.2019 klo 14.30—16.00

Paikka Sisäministeriö, Kirkkokatu 12, nh. Katariina
Läsnä

Pauliina Eskola, varapuheenjohtaja
Fahmy Sara, UM
Hyvärinen Jenni, TEM
Sahanen Liisa, SM/PO
Seitala Susa, SM/Sita
Suomi Juha-Pekka, TEM
Tallroth Paulina, OM
Tiainen Suvi, Migri
Törmälä Ville, Tulli
Vallinheimo Kirsti, VM
Viitala Linda SM/PeO
Lahtinen Reijo SM/RVLE
Luhtasaari Mia, ETNO
Turunen Kaisa, Poha
Kaskinen Satu, SM/MMO
Sillanpää Elina, sihteeri
Routti-Hietala Nina, sihteeri
Virtanen Sanna, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtajana toiminut varapuheenjohtaja Pauliina Eskola avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi työryhmän ensimmäiseen kokoukseen.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Työryhmän järjestäytyminen

Puheenjohtaja totesi, että lainsäädäntöhanke on asetettu sisäasioiden rahastoja koskevan lainsäädännön valmistelemiseksi EU-rahoitusohjelmakauden 2021-2027 kansallista toimeenpanoa varten ajalle 3.6.2019-31.12.2020. Lainsäädäntöhankkeen asettamispäätös oli jaettu työryhmälle kokouskutsun liitteenä.

Puheenjohtaja pyysi työryhmän jäseniä esittäytymään. Puheenjohtaja totesi, että työryhmässä on edustettuna lisäksi SM:n HKO, jonka edustaja ei ollut paikalla kokouksessa. Jäsenten osalta todettiin, että VM ja OM ovat nimeämässä uudet varajäsenet työryhmään.

Puheenjohtaja kertoi työryhmän tehtävänä olevan valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus sisäasioiden rahastoja koskevaksi laiksi sekä ehdotus valtioneuvoston asetukseksi. Työryhmä ottaa myös kantaa siirtymäsäännöksiin koskien nykyistä ohjelmakautta.

Puheenjohtaja jatkoi, että työn lähtökohtana ovat EU-asetusehdotukset ja nykyistä ohjelmakautta koskeva kansallinen lainsäädäntö. Hankkeen aikana selvitetään ja tehdään perustellut ehdotukset erityisesti seuraavista asiakokonaisuuksista:

- rahastoista vastaavien kansallisten viranomaisten määrittely ja vastuunjako,
- rahastojen seurantakomiteoiden toimivalta ja kokoonpano,
- rahastoista myönnettävän rahoituksen tukikelpoisuusehdot,
- rahastojen ohjelmien kansallinen hallinnointi ja toimeenpano, ja
- rahastojen hallinnointiin osoitettavan teknisen avun käyttö ja hallinnointi.

4. Hankkeen aikataulu ja työsuunnitelma

Puheenjohtaja esitteli hankkeen aikataulua ja työsuunnitelmaa. Työryhmälle oli jaettu hankkeen aikataululuonnos kokouskutsun liitteenä.

Lainsäädännön perusvalmistelu on tarkoitus toteuttaa kesäkuun 2019 ja maaliskuun 2020 välisenä aikana. Lainvalmistelua on tarkoitus taustoittaa järjestämällä syksyllä 2019 rahastojen nykyisen kauden tuensaajille kuuleminen ja työpajoja. Syksyn aikana on puheenjohtajuuskauden kiireistä johtuen tarkoitus järjestää vain 1–2 työryhmäkokousta. Varsinainen HE:n kirjoitustyö on tarkoitus tehdä keväällä 2020. Lausuntokierros HE:stä on suunniteltu järjestettävän huhti-toukokuussa 2020. Esitystä jatkovalmistellaan tämän jälkeen niin, että HE voitaisiin käsitellä valtioneuvostossa elokuussa 2020 ja eduskunnassa syksyllä 2020. Laki tulisi voimaan vuoden 2021 alusta.

Todettiin, että HE:n valmisteluaikataulu on tiukka etenkin ensi vuoden osalta. Paulina Talroth (OM) totesi, että HE:n käännettämiselle ja laintarkistukselle tulee varata riittävästi aikaa ja pykälien tulee olla käännettynä siinä vaiheessa, kun HE lähetetään lausunolle.

5. Hankkeen viestintäsuunnitelma

Sihteerin Elina Sillanpää esitteli hankkeen viestintäsuunnitelman. Hankkeen viestinnän tavoitteena on, että rahastojen kohde- ja sidosryhmät ovat tietoisia uusien sisäasioiden EU-rahastojen kansallisen valmistelun alkamisesta ja että tärkeät sidosryhmät saavutetaan ja sitoutetaan mukaan lainsäädännön valmisteluun. Tiedotusta on tarkoitus toteuttaa sisäministeriön tiedotteiden, EUSA-rahastojen nettisivuilla julkaistavien uutisten ja mm. Twitterin välityksellä.

Keskustelussa nostettiin esiin, kysymys sidosryhmien konsultoinnin laajuudesta. Lisäksi todettiin, että työpajojen osalta tulisi pohtia voisiko yhdestä organisaatiosta osallistua useampi henkilö, jos organisaatio on toteuttanut useita eri hankkeita EUSA-rahastoissa. Sillanpää totesi, että

tarkoituksena on kuulla sidosryhmiä ja nykyisiä tuensaajia mahdollisimman laajasti uuden kauden hallinnonin sääntöjen valmistelussa.

6. Lainsäädäntöhankkeen lähtökohdat

Puheenjohtaja esitteli uudelle ohjelmakaudelle suunniteltuja sisäasioiden alan rahastoja ja kertoi uuden rahoituskehyskauden (MFF) valmistelun tilanteesta. Euroopan komissio antoi sisäasioiden alan rahastoja koskevat asetusehdotukset kesäkuussa 2018 ja niitä on käsitelty neuvoston työryhmissä siitä lähtien. Rahastojen rahoitusta on esitetty kasvatettavan huomattavasti nykyiseen ohjelmakauteen verrattuna. Uudelle ohjelmakaudelle on sisäasioiden alalle tarkoitus perustaa kolme rahastoa; turvapaikka- ja maahanmuuttorahasto (AMF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) sekä raja- ja viisumirahoitusväline (BMVI) osana yhdenmukaistetun rajaturvallisuuden rahastoa. Näille rahastoille sekä neljälle muulle EU-rahastolle on esitetty yhteisiä hallinnointia koskevia sääntöjä (yleisasetusehdotus, CPR). Tavoitteena on yhdenmukaistaa eri rahastojen hallinnointia.

Sihteeri Sanna Virtanen esitteli yleisasetusehdotuksessa rahastojen hallinnointiin esitettyjä muutoksia verrattuna kuluvaan kauteen. Uusi yleisasetusehdotus koskee sisäasioiden rahastoja rahoitussääntöjen osalta. Tavoitteena on yksinkertaistaa ja joustavoittaa rahasto-ohjelmien hallinnointia ja toteutusta. Esitetty sääntely on aiempaa yleistasoisempaa ja se mahdollistaa kansallisesti toimivimpien toimintavaihtoehtojen käytön. Uusia asioita uudella ohjelmakaudella tulisivat olemaan mm. eri rahastoista saatavan EU-rahoituksen yhdistämisen mahdollistaminen samassa toimessa, operatiivisen tuen hyödyntäminen kaikissa sisäasioiden rahastoissa, määrärahojen siirtojen mahdollistaminen rahastojen välillä sekä rahastojen teknisen avun korvaaminen flat rate -mallilla.

Hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta keskeisin muutos on uusi kirjanpito toiminto, joka kuuluisi hallintoviranomaisen tehtäviin. Yleisasetusehdotuksen rahastoille on esitetty yhteistä kumppanuussopimusta, jossa vahvistettaisiin järjestelyt rahastojen tehokkaalle käytölle. Kumppanuussopimuksen ulottamisesta sisäasioiden rahastoihin neuvotellaan kuitenkin yhä. Rahasto-ohjelmien osalta keskeinen uusi elementti on esitys ns. horisontaalisista mahdollistavista edellytyksistä, joiden tulee täytyä ohjelmien toteutuksessa. Esitettyjä edellytyksiä ovat mm. EU:n perusoikeuskirjan noudattaminen ja julkisten hankintojen seurantamekanismien toimivuus. Ohjelmien toteutuksen raportoinnin on esitetty tapahtuvan nykyistä tiheämmällä aikavälillä. Yhden tarkastuksen periaatteen soveltamista pyritään laajentamaan.

Sihteeri Elina Sillanpää esitteli rahastojen tukikelpoisuussääntöihin ja viestintään esitettyjä muutoksia. Tukikelpoisuussääntöjen osalta keskeinen muutos on yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytön lisääminen. Tavoitteena on yksinkertaistaa hankkeiden hallinnointia siten, että seurannassa keskitytään asetettujen edellytysten täyttymisen ja tulosten saavuttamisen seurantaan yksityiskohtaisten kustannusten seurannan sijaan. Viestinnän osalta on tulossa lisää näkyvyyteen ja viestintään liittyviä velvoitteita niin kansallisille rahastoviranomaisille kuin tuensaajillekin. Tavoitteena on lisätä rahastoista tuettujen toimien näkyvyyttä ja tehdä rahastojen toimeenpanosta avoimempaa. Todettiin lisäksi, että uudella kaudella edellytetään rahastojen hallinnonin täysimääräistä sähköistämistä vuonna 2023.

Pöytäkirja

SM1927249

10.12.2019

00.01.05.00

SMDno-2019-572

Jenni Hyvärinen (TEM) kertoi yleisasetusehdotuksen käsittelytilanteesta EU-tasolla. Yleisasetusehdotusta on käsitelty osakokonaisuuksina neuvoston työryhmässä ja kaikista käsitellyistä osakokonaisuuksista on saavutettu neuvostossa osittainen yleisnäkemys. Ns. kolmikantaneuvottelut Euroopan parlamentin kanssa on tarkoitus käynnistää Suomen puheenjohtajuuskaudella.

Virtanen kertoi kansallisista lähtökohdista aiheutuvista lainsäädännön muutostarpeista. Hän totesi, että nykyinen kansallinen rahastolaki on ollut pääsääntöisesti hyvä ja toimiva, ja hyvät käytännöt ja säännöt voidaan säilyttää myös uudella kaudella huomioiden kuitenkin yleisasetusehdotuksesta tulevat vaatimukset. Tähän mennessä kansallisista lähtökohdista identifioituja keskeisiä muutostarpeita ovat tarve tarkastella rahastojen toimeenpano-ohjelman tarpeellisuutta ja toteutusmuotoa sekä rahasto-ohjelmien hyväksymis- ja muuttamisprosessia. Lisäksi on todettu, että nykyisten tukityyppien toimivuutta tulee tarkastella. Keskeinen muutos on myös rahastojen käytössä olevan sähköisen järjestelmän vaihtuminen.

Ville Törmälä (Tulli) tiedusteli miksi tullitarkastusrahoitusväline (CCE) ei ole mukana yleisasetusehdotuksesta. Puheenjohtaja kertoi, että CCE on komission suoraan hallinnoima rahoitusväline, joten ilmeisesti tästä syytä siitä ei säädetä yleisasetusehdotuksessa.

Kirsti Vallinheimo (VM) tiedusteli, onko yleisasetusehdotuksen piirissä olevien rahastojen tarkastusviranomaistoimintojen keskittämistä yhdelle elimelle pohdittu. Puheenjohtaja totesi, että tämä on hyvä kysymys, jota tullaan pohtimaan osana rahastoviranomaistehtävien määrittelyä. Todettiin, että tarkastusviranomaistoimintojen yhdenmukaistamista on syytä tarkastella. Vallinheimo tiedusteli myös rahastojen sähköistä järjestelmää koskevista ratkaisuista ja korosti, että ensi kevään JTS-valmistelussa tulee olla tiedot tarvittavista järjestelmäinvestoinneista. Sillanpää kertoi ensisijaisena järjestelmävaihtoehtona tässä vaiheessa olevan VM:n johdolla toteutettava valtionavustusten digitalisointihanke. Ratkaisut järjestelmän osalta tulee tehdä syksyn kuluessa.

7. Muut mahdolliset asiat

Puheenjohtaja kertoi, että seuraavan kokouksen ajankohta ilmoitetaan kesän jälkeen.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.35.

Puheenjohtaja

Pauliina Eskola

Sihteeri

Sanna Virtanen

Pöytäkirja

SM1927249

00.01.05.00

10.12.2019

SMDno-2019-572

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Sisäministeriö 10.12.2019 klo 14:25. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

työryhmän jäsenet ja varajäsenet

Tiedoksi